

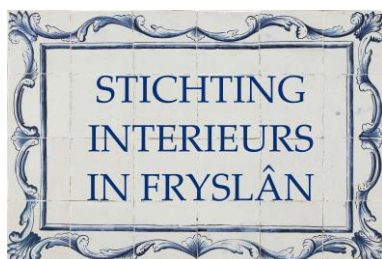
Inventarisatie, documentatie en waardering van historische interieurs

Een Handwijzer van de Stichting Interieurs in Fryslân

Versie 2020

Bijlage A-2

Format: beleids- en activiteitenplan

Copyright

© 2020 Stichting Interieurs in Fryslân (SIIF), Leeuwarden

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de SIIF.

Indien derden gebruik maken van dit format, dienen zij de volgende verwijzing op te nemen:

'Deze inventarisatie is/wordt uitgevoerd op basis van het document

Inventarisatie, documentatie en waardering van historische interieurs. Een Handwijzer van de Stichting Interieurs in Fryslân'.

BELEIDS- en ACTIVITEITENPLAN 20XX -20XY

Stichting Interieurs in XXX

Versie: x.x

Bestandsnaam: Beleidsplan Stichting Interieurs in XX Datum laatste wijziging: dag/maand /jaar

Deze inventarisatie is/wordt uitgevoerd op basis van het document:
'Inventarisatie, documentatie en waardering van historische interieurs. Een Handwijzer van de Stichting Interieurs in Fryslân'.

De Stichting Interieurs in XX, hoofdlijnen van dit beleids- en activiteitenplan

Doelstelling	Het bevorderen van kennis, kunde en zorg van en voor interieurs – in de brede zin van het woord- in XX.
Middelen	De Stichting verwezenlijkt haar doel onder meer door: <ul style="list-style-type: none"> - Het inventariseren en documenteren van waardevolle interieurs in XX; - Het (laten) verzorgen, en openbaren van onderzoek op het gebied van interieurs in XX door publicaties en presentaties; - Het verspreiden van kennis door een zo breed mogelijk publiek en overheden te informeren over de rijkdom, diversiteit en culturele waarde van interieurs in XX; - - Het zo nauw mogelijk samenwerken met particulieren, met overheden en met organisaties die een verwante doelstelling hebben.
Methode	Door middel van een in samenwerking met andere partijen uitgevoerde inventarisatie en selectie van waardevolle XXe interieurs, het schrijven van gerichte artikelen, het inrichten van presentaties en het uitgeven van een eindpublicatie streeft de stichting naar het ontsluiten van kennis over het XXe interieur en daarmee naar een grotere bewustwording op het gebied van historische interieurs.
Realiseringseisen	Door fondsen, bestuurders, ambtenaren en burgers te informeren over en te betrekken bij het project, wordt een vliegwieleffect beoogd: samenwerking is essentieel.
Uitvoeringsperiode	Dit beleidsplan beslaat de periode 20XX-20XY
Resultaten periode 20XX- 20XY	<ul style="list-style-type: none"> - Een website met per gemeente of thema geordende overzichten van waardevolle interieurs in XX; - Een virtueel platform waarop informatie over en gegevens van interieurs in XX toegankelijk zijn en kunnen worden gedeeld; - Een reeks artikelen in dagbladen en tijdschriften; - Een grote, verdiepende publicatie rondom het thema 'Interieurs in XX'.

A. Inleiding

Er is de laatste jaren ook in [onderzoeksgebied XX] in toenemende mate aandacht voor historische interieurs. Dat betekent echter niet dat het behoud van dit bijzondere deel van het XXe erfgoed gegarandeerd is. Integendeel. Ook XXe interieuresembles staan onder druk. Soms worden ze slachtoffer van functiewijzigingen en fusies, zoals bij vrijkomende kerken, stad- en gemeentehuizen het geval is, in andere gevallen worden ze verwijderd of aangepast omdat ze simpelweg niet (meer) heten te voldoen aan hedendaagse eisen van comfort, esthetiek en functionaliteit.

Sinds 2012 is het voor overheden bovendien moeilijker geworden om zicht te hebben en te houden op wat er met en in interieurs van beschermde monumenten gebeurt: de staatssecretaris van OCW heeft met ingang van dat jaar de meldingsplicht voor veel werkzaamheden in en aan Rijksmonumenten laten vervallen. Particulieren zijn dus niet meer verplicht voor elke wijziging die zij in of aan hun monument wensen aan te brengen, melding te doen. Alleen waar de wijziging de monument- en cultuurhistorische waarden raakt, is melding nog verplicht. Maar welke eigenaar weet waar de interieurwaarden van zijn monument precies in gelegen zijn? Informatie over (historische) interieurs is gebrekkig ontsloten en ook gemeenten – het loket voor monumenteneigenaren- kunnen op deze vragen vaak geen antwoord op geven, waardoor anticiperen lastig is. Kortom: overzicht en inzicht ontbreken geheel.

De groeiende aandacht voor erfgoed en interieurs biedt echter kansen. Door onderzoek naar de XXe interieurgeschiedenis, inventarisatie, publicatie en het bieden van een forum voor iedereen die iets op dit gebied te melden heeft, kan het draagvlak voor zorg en behoud van dit onderdeel van de collectie XX, worden vergroot.

B. De Stichting Interieurs in [onderzoeksgebied XX]

In 20xx is de Stichting Interieurs in XX opgericht. De oprichting is het resultaat van een intensieve voorbereidingsperiode waarin een compacte maar breed samengesteld expertwerkgroep met elkaar van gedachten heeft gewisseld over de mogelijkheden om het historische interieur in XX – letterlijk – weer op de publieke en bestuurlijke kaart te zetten.

De Stichting is het resultaat van de activiteiten van een werkgroep die werd opgericht naar aanleiding van [aanleiding]. Daarop is besloten om een lijst van waardevolle XXe interieurs aan te leggen zodat op verantwoorde wijze de noodzakelijke keuzes gemaakt zouden kunnen worden bij transformatie, sloop, afstoot en herstel van interieurs of onderdelen daarvan.

Om meer grip te krijgen op de inventarisatieopgave is door de werkgroep onder eigen verantwoordelijkheid een pilot-inventarisatie uitgevoerd in [deelgebied XXX]. Die vormt de basis voor het besluit om een provincie-/ regio-/gemeente brede inventarisatie van waardevolle interieurs uit te voeren. Een andere belangrijke conclusie is dat een dergelijke operatie alleen kan slagen in samenwerking met andere partijen en uitsluitend effectief kan zijn als de resultaten van de inventarisatie(s) ook ter beschikking van een breder publiek kunnen worden gesteld.

Een dergelijke doelstelling vraagt om een organisatievorm die dat mogelijk kan maken. Een organisatievorm die andere partijen voor het onderwerp kan interesseren, aan de benodigde fondsenwerving kan doen en in staat is om actief bij de te dragen aan onderzoek, publicatie en andere vormen van ontsluiting. Er werd dan ook door de werkgroep besloten om een stichting, de Stichting Interieurs in XX, in het leven te roepen. De oprichting van de Stichting werd financieel mogelijk gemaakt door [partijen XX, XY, ...], terwijl de leden van de werkgroep in samenspraak met de beoogd

bestuursleden en de beoogd coördinator de doelstellingen en de activiteiten van de Stichting benoemden.

C. Doelstellingen en ambitie van de Stichting

Het primaire doel van de Stichting interieurs in XX is het bevorderen van bewustzijn van de waarde van (historische) interieurs en het kweken van belangstelling hiervoor, zodat keuzes in behoud en beheer verantwoord gemaakt kunnen worden. De basis van het project is de ambitie om uiteindelijk tot een inventarisatie van waardevolle interieurs te komen.

Het werkterrein van het project is geografisch duidelijk afgebakend: het gaat om interieurs binnen de grenzen van XX. Het gaat daarbij primair om woonhuizen en boerderijen. De keuze daartoe vloeit voort uit de constatering dat de interieurs van kerken, landhuizen, stadhuizen e.d. veelal vanwege hun (semi-) openbare karakter bekend zijn.

Niet alleen de vaste onderdelen van het interieur zijn in beeld, maar ook de bijzondere interieurenssembles (roerende voorwerpen in hun oorspronkelijke onroerende omgeving). Daarnaast kan aandacht worden besteed aan meubels en andere voorwerpen die mede het uiterlijk en het gebruik van XXe interieurs bepalen. Het tijds kader wordt ruim opgevat: de twintigste eeuw zal ruim aan bod moeten komen. Immers: ook en juist hier zijn de kennislacunes groot.

De ambitie van de Stichting is om een bijdrage te leveren aan vergroting van het draagvlak voor bescherming en behoud van waardevolle interieurs. De focus van de Stichting ligt dus niet op verwerving of op de instandhouding zelf. Door te inventariseren, te onderzoeken en te laten zien wat er (nog) is, ontstaat bewustzijn bij een breder publiek en kan draagvlak ontstaan bij beleidsverantwoordelijken.

D. Activiteiten

Om de doelen van de Stichting te realiseren zijn in de oprichtingsacte van de stichting de volgende activiteiten en instrumenten benoemd:

- Het inventariseren en documenteren van waardevolle interieurs in XX;
- Het (laten) verzorgen, en openbaren van onderzoek op het gebied van interieur in XX door publicaties en presentaties;
- Het verspreiden van kennis door een zo breed mogelijk publiek en overheden te informeren over de rijkdom, diversiteit en culturele waarde van interieurs in XX;
- Het zo nauw mogelijk samenwerken met particulieren, met overheden en met organisaties die een verwante doelstelling hebben.

E. Een aanpak gericht op samenwerking

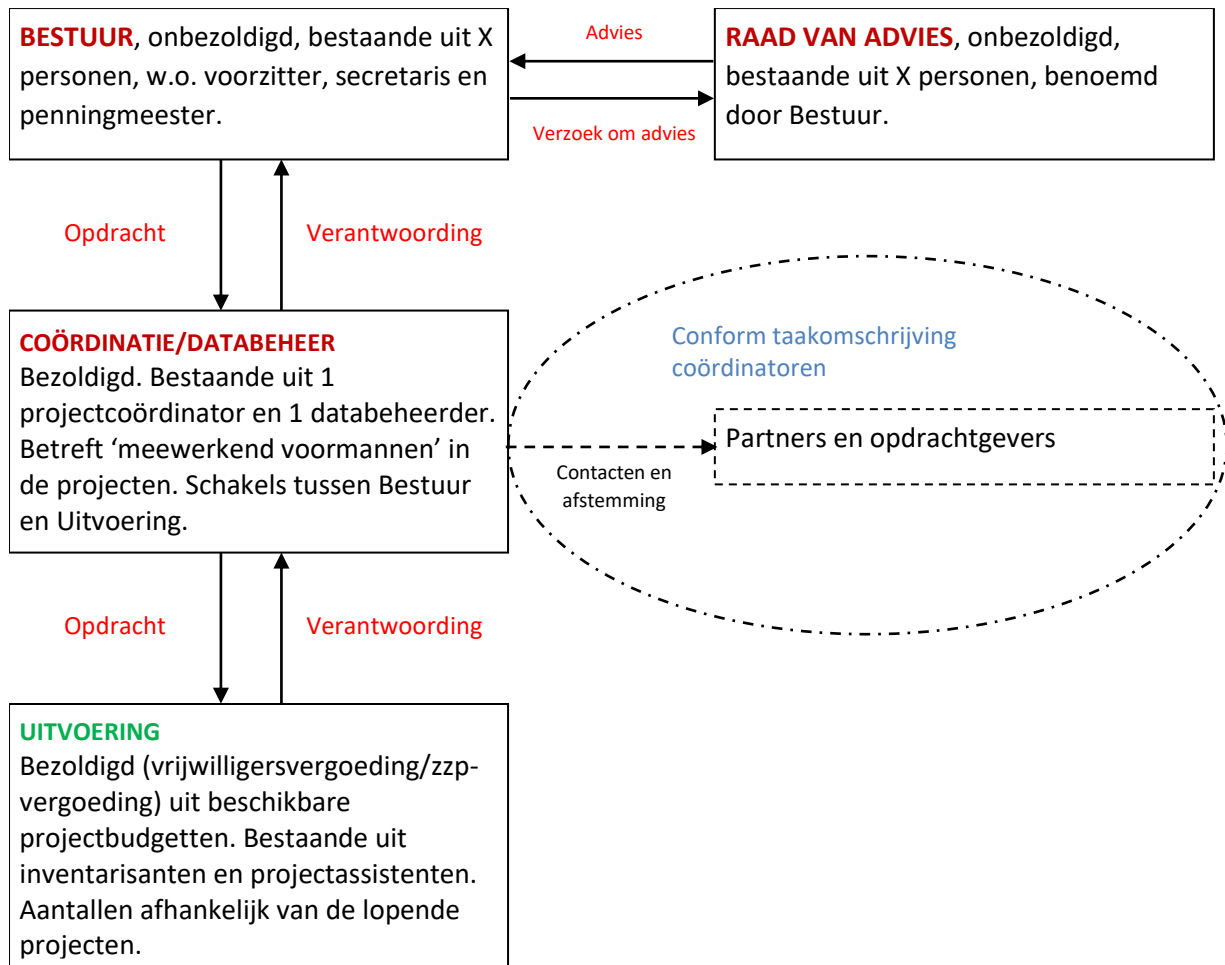
Samenwerking en wederkerigheid zijn sleutelwoorden voor de stichting. Centraal in de werkwijze van de stichting staat het samenwerken met andere partijen die actief zijn in het domein van de XXe cultuur. Er kan daarbij gedacht worden aan stichtingen en particulieren (waaronder eigenaren/bewoners), maar zeker ook aan de gemeente XX en andere overheden zoals het Rijk en de Provincie. Door aan te sluiten op bestaande initiatieven worden andere partijen 'deelgenoot' en worden de slagkracht en de reikwijdte van het inventarisatietraject groter. Veel groter, in elk geval, dan het als autonoom project voor elkaar zou kunnen krijgen. Er zal dus sprake zijn van deeltrajecten, waarvan de uitvoering in samenwerking met andere partijen ter hand wordt genomen.

De Stichting gaat expliciet op zoek naar aansluiting bij reeds lopende initiatieven of voornemens. Met name bouw- en cultuurhistorische gemeentelijke inventarisatietrajecten lijken kansrijke aanknopingspunten te bieden. Ook de financiering zal door samenwerking tot stand moeten komen. Hiervoor zullen gesprekken gevoerd gaan worden met de verschillende lokale, nationale en provinciale cultuurfondsen.

De inventarisatie(s) worden ingezet om beleidsverantwoordelijken en het brede publiek te laten zien wat er allemaal is, wat we weten (en niet weten) in kaart te brengen en op basis daarvan het verhaal over het XXe interieur te vertellen, op een website en in losse en kleine(re) publicaties en presentaties.

A. Organisatiestructuur

De structuur van de Stichting is ingericht op een effectieve operationalisering van de hoofdactiviteiten. Dat betekent dat er sprake is van een slagvaardig, compact bestuur met een netwerk in het bestuurlijke, museale en culturele veld. Dit bestuur wordt inhoudelijk ondersteund door een Raad van Advies waarin materiedeskundigen zitting hebben. Een of meer coördinatoren is/zijn door het bestuur belast met de uitvoering. De coördinatie onderhoudt het contact met de samenwerkingspartners in concrete projecten en stuurt de uitvoering aan. Zie ook het organogram op de volgende pagina.

B. Activiteiten

Er zijn binnen de benoemde instrumenten twee thematische hoofdgroepen te onderscheiden:

- A. Inventarisatie en documentatie
- B. Ontsluiting, communicatie en participatie

De activiteiten van de Stichting zijn gebaseerd op deze verdeling. Ook de resultaten vallen hieronder. Het is de bedoeling dat de volgende resultaten in 20xx zichtbaar zijn:

1. Een database van waardevolle interieurs, thematisch of geografisch (per gemeente) gerangschikt, die publiek ontsloten is en gemakkelijk bij te houden en waarin foto's en documentatie (w.o. verwijzingen naar relevante literatuur) te vinden zijn;
2. Een website waarop de resultaten van de inventarisatie zichtbaar zijn en dat dient als forum voor publieksparticipatie;
3. Een reeks artikelen en publicaties over het project en xx interieurs in het algemeen in de gesproken en geschreven pers;
4. Een verdiepende publicatie met het xx interieur als onderwerp, waaraan gekoppeld een symposium.

Toelichting:

Ad 1. Met de ervaring die in 20xx tijdens de pilot door de werkgroep is opgedaan, is het mogelijk een werkwijze te formuleren die gegarandeerd resultaat oplevert. Er wordt daarbij ook gebruik gemaakt van de ervaringen bij grote inventarisatieprojecten zoals die door de Stichting interieurs in Fryslân, het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie en de gemeente Amsterdam in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in de laatste jaren zijn uitgevoerd.

Tijdens de inventarisatie zal bekeken moeten worden hoe de resultaten van de inventarisatie het beste ontsloten en bijgehouden kunnen worden: bijvoorbeeld via een op te zetten website met links naar bijvoorbeeld sites van andere fondsen en organisaties, de provincie en een koppeling aan de Cultuurhistorische kaart van XX.

Ad 2. Het project moet onder de aandacht worden gebracht van een breed publiek. Dat kan door de inzet van een eigen, door de Stichting onderhouden en te vullen website.

Ad 3. Dat kan ook door inschakeling van de gesproken en geschreven pers, waarbij het inventarisatieproject aan de orde kan komen en verrassende vondsten op een aansprekende en laagdrempelige manier de rijkdom van het XXe interieur in het zicht van een breed publiek brengen. Ook door het uitgeven van een tussentijdse publicatie (zoals in Amsterdam is gedaan) of het organiseren van presentaties en tentoonstellingen in samenwerking met museale instellingen en overheden kan aan deze bewustwording worden gewerkt. Door deze acties samen met andere partijen zoals de Provincie XX, andere fondsen en gemeenten vorm te geven, ontstaat een breder draagvlak.

Ad 4. De Stichting beoogt de uitgifte van een verdiepende publicatie over verschillende aspecten van XXe interieurs. Voor de samenstelling van deze publicatie worden mede de resultaten van de inventarisatie ingezet. Een dergelijk boek zou dus mede gevuld en aangevuld kunnen worden met resultaten van door universiteiten (docenten en studenten) uitgevoerd

onderzoek, waarbij de resultaten eveneens een rol kunnen spelen bij het in samenwerking met andere partijen uitbrengen van (voor-)publicaties en het maken van presentaties.

H. Fasering

De activiteiten die leiden tot de genoemde resultaten zijn in het onderstaande voorbeeld op te delen in een aantal acties met bijbehorende fasering:

Resultaat	Actie	Planning
Een database om de resultaten van de inventarisatie in te registreren.	Opstellen programma van eisen m.b.t. database	x
	Gesprekken met gekwalificeerde bouwers van een passende applicatie	y
	Opstellen begroting	z
	Werven van fondsen	a
	Opdracht geven tot bouw database	b
	Testen en operationaliseren database	c
	Vullen en (laten) hosten database	d
	Werven van uitvoerenden	e
	Uitvoering van (deel-)projecten	f
	Oplevering van (deel-)projecten	g
Een website waarop de resultaten van de inventarisatie zichtbaar zijn en dat dient als forum voor publieksparticipatie.	Opstellen programma van eisen m.b.t. website	h
	Gesprekken met gekwalificeerde websitebouwers	i
	Opstellen begroting	j
	Werven van fondsen	k
	Opdracht geven tot bouw website	l
	Testen en operationaliseren website	m
	Vullen en (laten) hosten website	n
Een reeks artikelen en publicaties over het project en XXe interieurs in het algemeen in de gesproken en geschreven pers	Inventariseren publicatiemogelijkheden	o
	Gesprekken voeren met geïnteresseerde of te interesseren partijen	p
	Aanvragen van auteurs (onderzoekers-publicisten)	q

	Waar noodzakelijk: opstellen van deelbegrotingen	r
	Werven van fondsen om beoogde auteurs in staat te stellen om te leveren	s
	Opdrachten tot uitvoering geven	t
Een verdiepende publicatie met het XXe interieur als onderwerp, waaraan gekoppeld een symposium.	Instellen werkgroep ter voorbereiding van de publicatie	u
	Inventariseren van thema's en onderwerpen	v
	Opstellen groslijst van bijdragende auteurs	w
	Opstellen van projectplan, communicatieplan en begroting	xx
	Werven van fondsen t.b.v. uitvoering	yy
	Instellen projectgroep ter uitvoering	zz
	Opdracht geven tot uitvoering	aa
	Begeleiden en laten begeleiden onderzoek en uitvoering, controleren van input en sturen op planning	bb
	Begeleiden drukproces	cc
Oplevering en presentatie (symposium) eindresultaat	dd	